

Nordland fylkeskommune

17.03.2022

BODØ

VURDERING AV BEHOV FOR KONSEKVENSTREDNING VED ENDRING AV KLUBBEN 19755

1 Innledning

Mowi ASA, Region Nord søker om endring av lokalitet Klubben i Sømna og Brønnøy kommune, i Nordland. I den forbindelse krever Trøndelag fylkeskommune at Mowi skal vurdere om endringen omfattes av § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er i dette tilfellet Mowi ASA, som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket er en endring av lokalitet Klubben.

§ 6 i KU omhandler «Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven».

§ 7 i KU omhandler «Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av fylkesmannen og akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvens vurderes.

§ 8 i KU omhandler «Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

› Mowi ASA	OFFICE	Sjøgata 21	PHONE	+4790679601	FAX	[Fax]
		8006 Bodø	MAIL	Maren.strand@mowi.com		
	POSTAL		WEB	http://mowi.com		

§ 10 i KU omhandler «*Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn*».

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp
- d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt

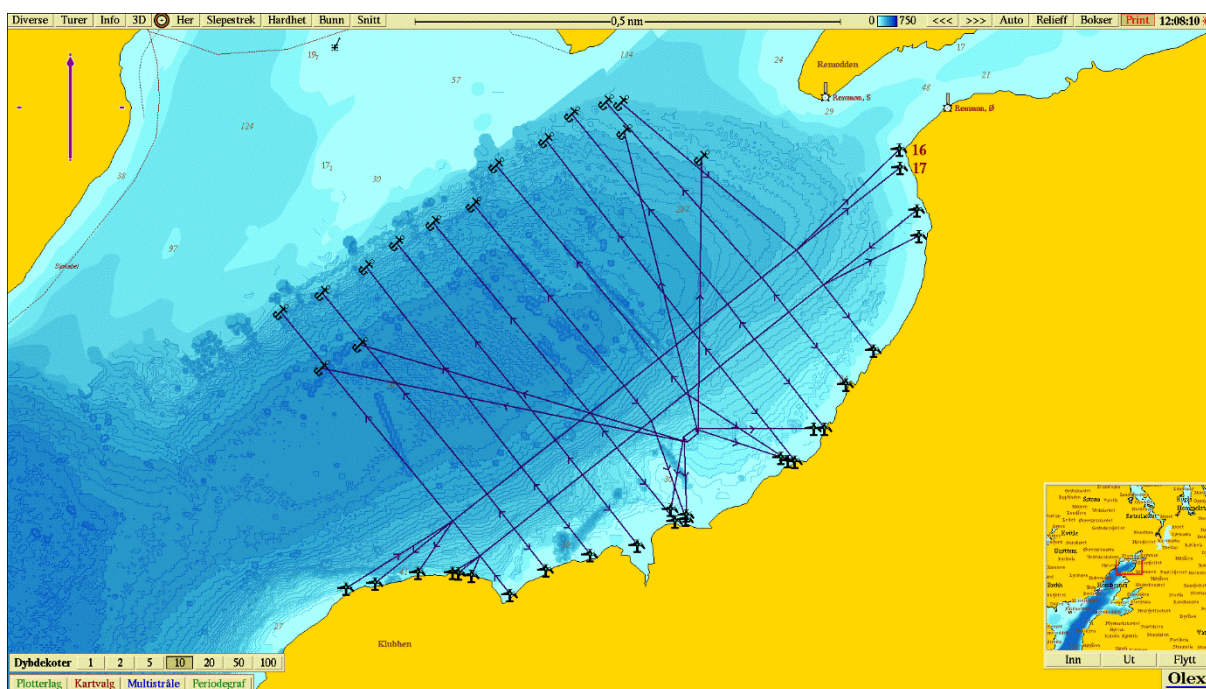

samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

2 Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Det planlegges for en arealendring ved Klubben. Endringen består av overgang til 95x95 meters bur. Antall bur vil bli det samme. Det søkes ikke om økning i produksjon. Tiltaket ser slik ut:

Strømmålinger ved Klubben

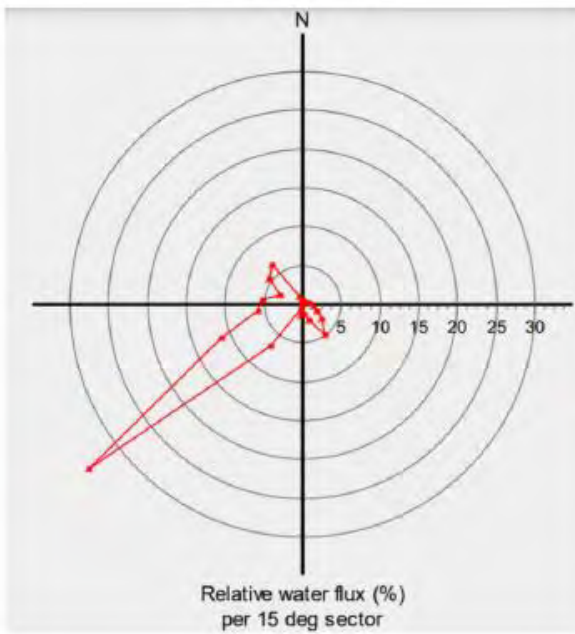
Strømmålingene ble foretatt i perioden 21.11.2012-02.01.2013 (5 og 15 meter) og 14.06.-17.07.2019 (65 og 116 meter). Målingene for 5 og 15 meter ble tatt ved 65°21.226'N, 12°26.402'Ø og ble gjennomført i henhold til NS 9415:2009. Det ble benyttet to SD 6000 propellmålere, med intervaller hvert 10. minutt. Måleren har en terskelverdi på 2 cm/sek. Måleverdier under denne terskelen settes lik 1 cm/sek.

Det er registrert relativt lave strømhastigheter ved Klubben, men på 65 meters dyp er det hyppige strømstøt over 10 cm/s. Strømmen følger stort sett Ursfjordens orientering ved målepunktet. Ved 65 meters dybde er størst vanntransport rettet mot øst-nordøst, og en sekundærkomponent er rettet mot vest-sørvest. På 116 meters dyp er over 75 % av registreringene under 3 cm/s, og størst vanntransport er rettet mot vest ned sekundærkomponent mot øst.

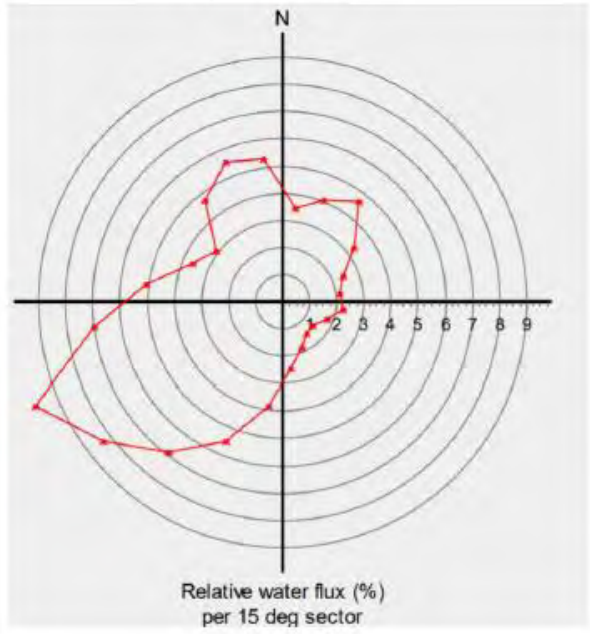
Hovedresultater ses nedenfor:

Parametere	5 meter	15 meter	65 meter	116 meter
Gjennomsnittsstrøm (cm/s)	1,5	1,1	3.4	2.2
Maksimalstrøm (cm/s)	11,0	6,8	21.5	7.0
Strømstyrke 0-1 cm/s (%)	62,4	85,0	8.5	14.2
Strømstyrke 1-3 cm/s (%)	28,6	13,6	42.5	62.0
Neumann-parameter	-	-	0.13	0.08
Standardavvik (cm/s)	1,145	0,446	2.2	1.1
Signifikant maksimum strømhastighet	2,6	1,3	5.7	3.4
Signifikant minimum strømhastighet	1,0	1,0	1.4	1.0
10 års returstrøm (cm/s)	-	-	-	-
50 års returstrøm (cm/s)	-	-	-	-
De 4 hyppigst forekommende strømreringsgruppene (°)	225	240	60 - 75	270 - 285
	240	225	75 - 90	90 - 105
	315	210	45 - 60	285 - 300
	300	255	90 - 105	0 - 15
De 4 hyppigst forekommende strømhastighetsgruppene (cm/s)	0-1	0-1	1 - 3	1 - 3
	1-3	1-3	3 - 5	3 - 5
	3-4	3-4	5 - 7	0 - 1
	4-5	4-5	0 - 1	5 - 7
Mest vannutskiftning / retning per 15° sektor	19109 m ³ /m ² per dag ved 225°	3941 m ³ /m ² per dag ved 240	244 m ³ /m ² per dag ved 60 - 75	127 m ³ /m ² per dag ved 270 - 285
Minst vannutskiftning / retning per 15° sektor	142 m ³ /m ² per dag ved 15°	577 m ³ /m ² per dag ved 135°	59 m ³ /m ² per dag ved 330 - 345°	48 m ³ /m ² per dag ved 165 - 180°

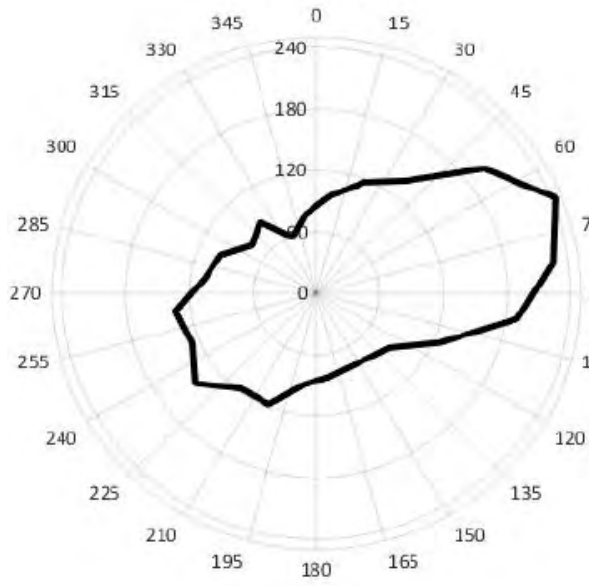
5 meter

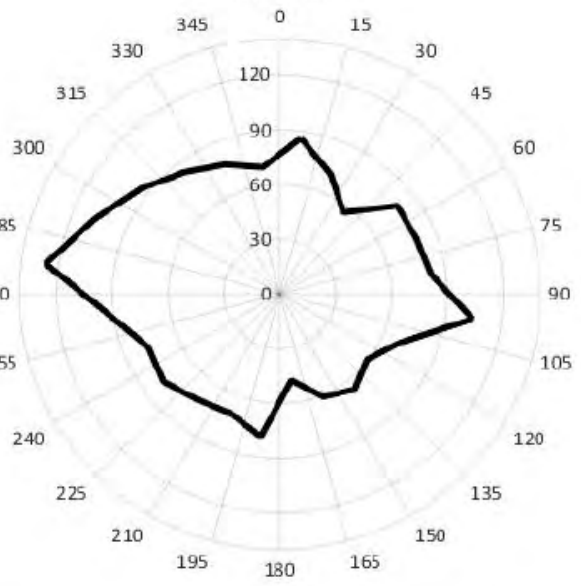
15 meter

65 meter

116 meter

B-undersøkelse ved Klubben

Aqua Kompetanse AS har gjennomført en akkreditert B-undersøkelse i henhold til NS 9410:2016 ved Klubben den 09.04.2021. Antall prøvestasjoner ved Klubben var 15, og det ble tatt 21 grabbskudd fordelt på disse. Sedimentet under anlegget består hovedsakelig av silt og sand, og mye fjellbunn. Det ble funnet dyreliv i åtte av prøvene, bestående av ulike typer børstemark samt krepsdyr ved én stasjon.

Hovedresultatene ses nedenfor:

Sedimenttype	Dominerende	Mindre dominerende	Øvrige
	Silt	Sand	Skjellsand, grus, stein
Ant. stasjoner:	15	Ant. stasj. med / uten dyr:	8 / 7
Ant. hugg:	21	Ant. stasj. bløt / hard bunn:	6 / 9
Antall grabbstasjoner (gruppe II / III) med følgende tilstand:			
Tilstand 1: 9 / 9	Tilstand 2: 2 / 3	Tilstand 3: 1 / 1	Tilstand 4: 2 / 2
Parametergruppe	Indeks		Tilstand
Gr. II pH/Eh	1,29		2
Gr. III Sensorisk:	1,11		2
Gr. II + III	1,16		2
Lokalitetstilstand, iht. NS 9410:2016			2

C-undersøkelse ved Klubben

Aqua Kompetanse har gjennomført akkreditert feltarbeid for å innhente prøvemateriale i henhold til NS 9410:2016 den 30.04. – 01.05.2019, og referansestasjonen ble prøve tatt 04.11.2020.

Hovedresultatene ses nedenfor:

Stasjonsplassering etter NS 9410:2016		Anleggssone	Ytre sone	Overgangssone		Referanse
Parameter:	Stasjoner:	C1	C2	C3	C4	Cref
Kjemi:	pH	6,38	7,54	7,51	7,62	7,82
	Eh (mV)	-74	311	267	344	311
Oksygen:	Målt verdi (mL): O ₂ , tilstandsklasse:				4,05 I	
Fauna Fauna tilstandsklasse (Veileder: 02:2018)	Antall arter (S):	2	48	44	36	35
	Antall ind. (N):	51	357	979	612	1633
	NQI1:	-	0,66	0,54	0,61	0,53
	Shann.Wien. (H')	-	3,34	2,77	3,27	1,24
	Hurl.ind. (ES _{n=100}):	-	-	14,85	18,06	9,73
	ISI:	-	10,21	8,38	10,13	9,28
	NSI:	-	23,65	19,62	22,06	19,16
	nEQR:	-	0,75	0,59	0,70	0,50
	Økologisk tilstand:		II	III	II	III
	Samlet økologisk tilstand:			II		
NS 9410:2016	Miljøtilstand:	3				
	Undersøkelses- frekvens:		Etter første produksjonssyklus			
SFT 97:03	N-TOC (mg/g): tilstandsklasse:	49,3 V	26,4 II	26,7 II	25,1 II	15,5 I
Tot. nitrogen	TN (g/kg):	6,3	3,6	1,9	2,8	2,3
Tot. Org. materiale	TOM (%):	12,0	8,0	8,0	7,9	5,1
Forhold	C/N:	6,5	6,9	12,9	8,5	6,3
Pelitt	Pelittandel (%)	54,8	92,3	88,3	92,3	94,2
Veileder M-608:2016	Cu (mg/kg): Cu, tilstandsklasse:	220 V				18 I

b) Bruk av naturressurser

Tiltaket vil ikke benytte seg av naturressurser, foruten at det er plassert i sjø med det søkte areal. Samt de økosystemtjenester som nedbrytning av organisk materiale.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. Det kan forekomme utslipp fra vaskeprosesser av nøter i form av tang og andre fastgrodde marine arter som blir spylt bort fra anlegget. I tillegg lokaliteten bruker ikke kobberimpregnert not, likevel vil konsentrasjoner av kobber i sediment bli overvåket i henhold til NS9410:2016. Videre vil bunnforholdene bli jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410:2016. Bedriften vil kunne utføre risikobaserte vurderinger fortløpende slik at organisk materiale ikke akkumuleres i sedimentet over lengre tid. Ved Klubben gjennomføres det også årlig strandsonbefaring.

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Det vil alltid vedligge en egen risikovurdering av miljø for hvert enkelt tilfelle av legemiddelbruk. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved anlegget vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempere for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttes på anlegget eller som kjønnsmodningsregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

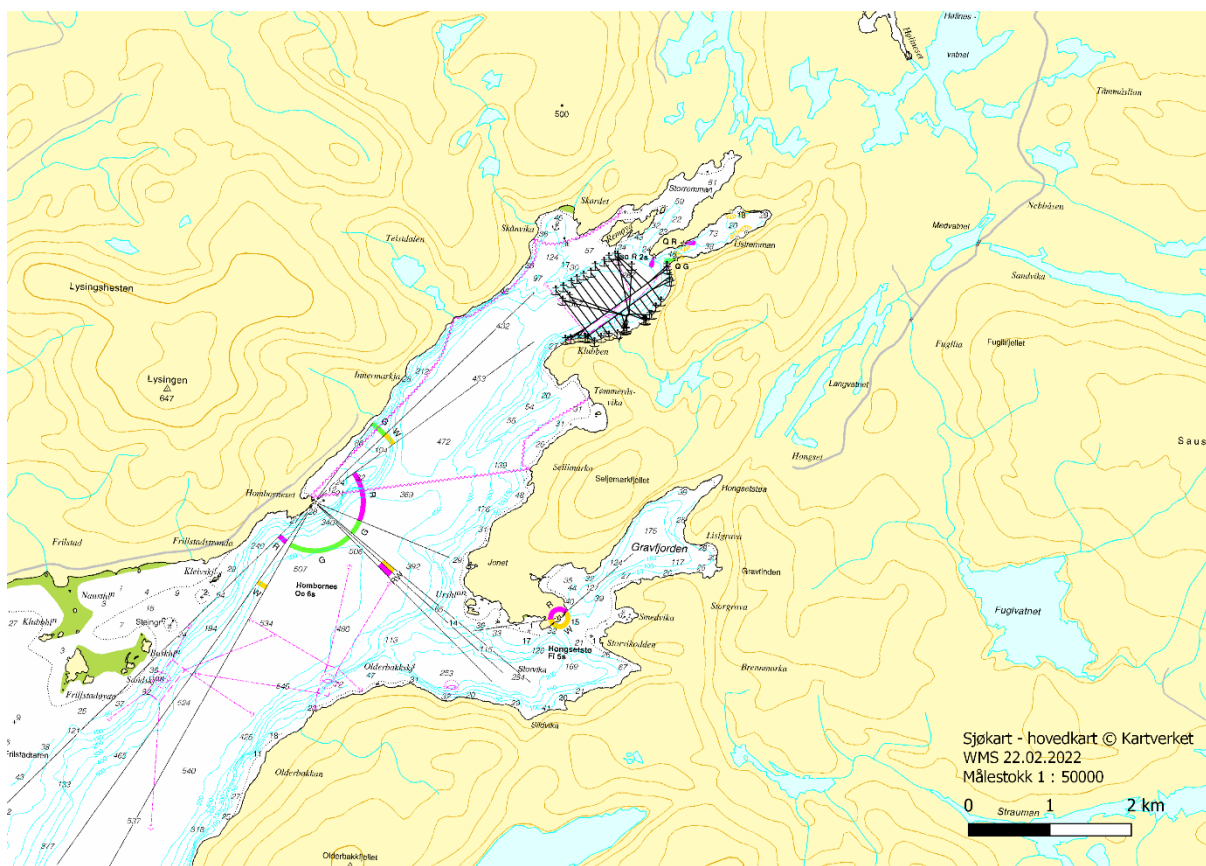
Bedriften vil, så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker vil ha tilstrekkelig kapasitet, og vil være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

d) Risikoulykker og/eller katastrofer

Lokalitetene er plassert i blank sektor og i trafikkerte områder (AIS data, kart.kystverket.no). Den sjøgående trafikk i området er i tilknytning drift av lokaliteten og noe fritidsbåter. Anlegget skal merkes med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon eller møtende båter. Begrensningsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer.

Bilde viser området anlegget plasseres i forhold til navigasjonsinstallasjoner i området.

Planen eller tiltaket vil ikke kunne gi økt fare for alvorlig flom eller skredsituasjoner da tiltaket er planlagt utenfor potensiell fareområde/aktsomhetsområdene (temakart.nve.no).

Anleggssertifisering etter NyTek skal sikre at tiltaket er korrekt dimensjonert og sikrer mot fare for rømming og konstruksjonsfeil.

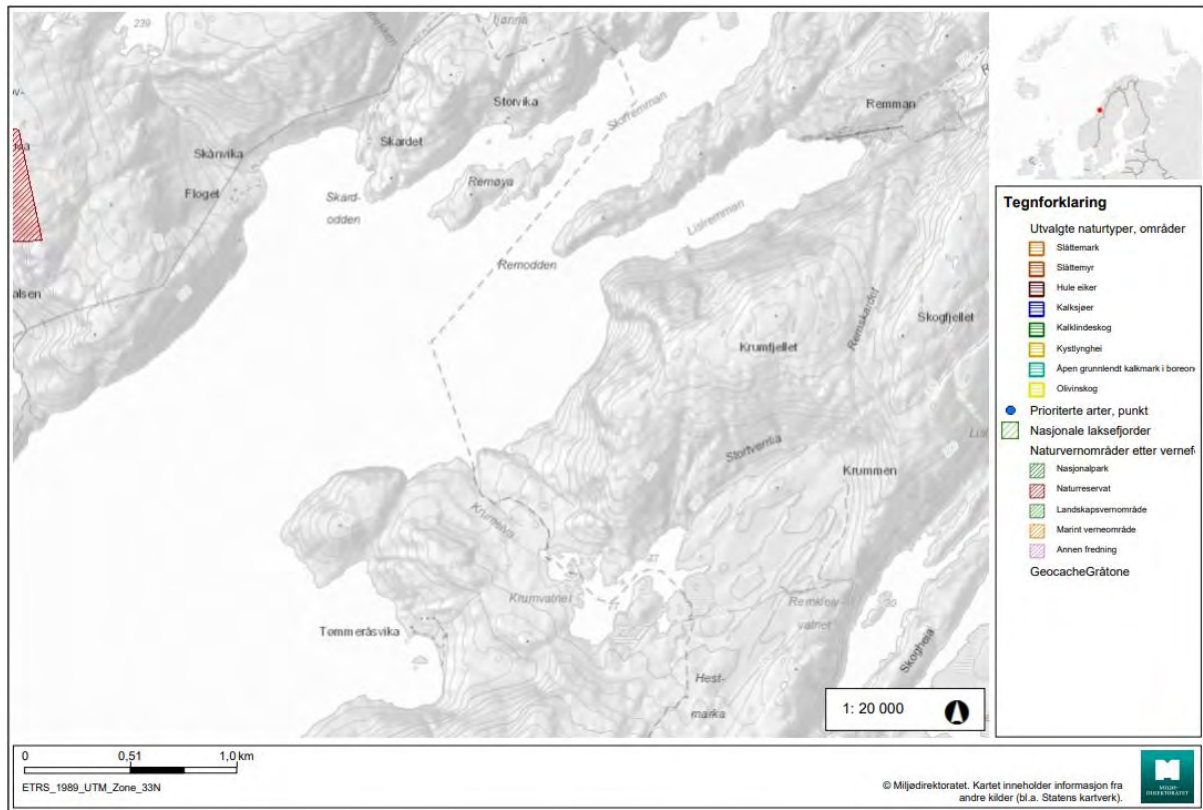
Bedriften vil gjennomføre risikoanalyse av alle faktorer, inkludert miljørisikoanalyse av virksomheten og vurdere resultatene fra disse i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft vil bli kartlagt. Miljørisikoanalysen vil bli dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelser

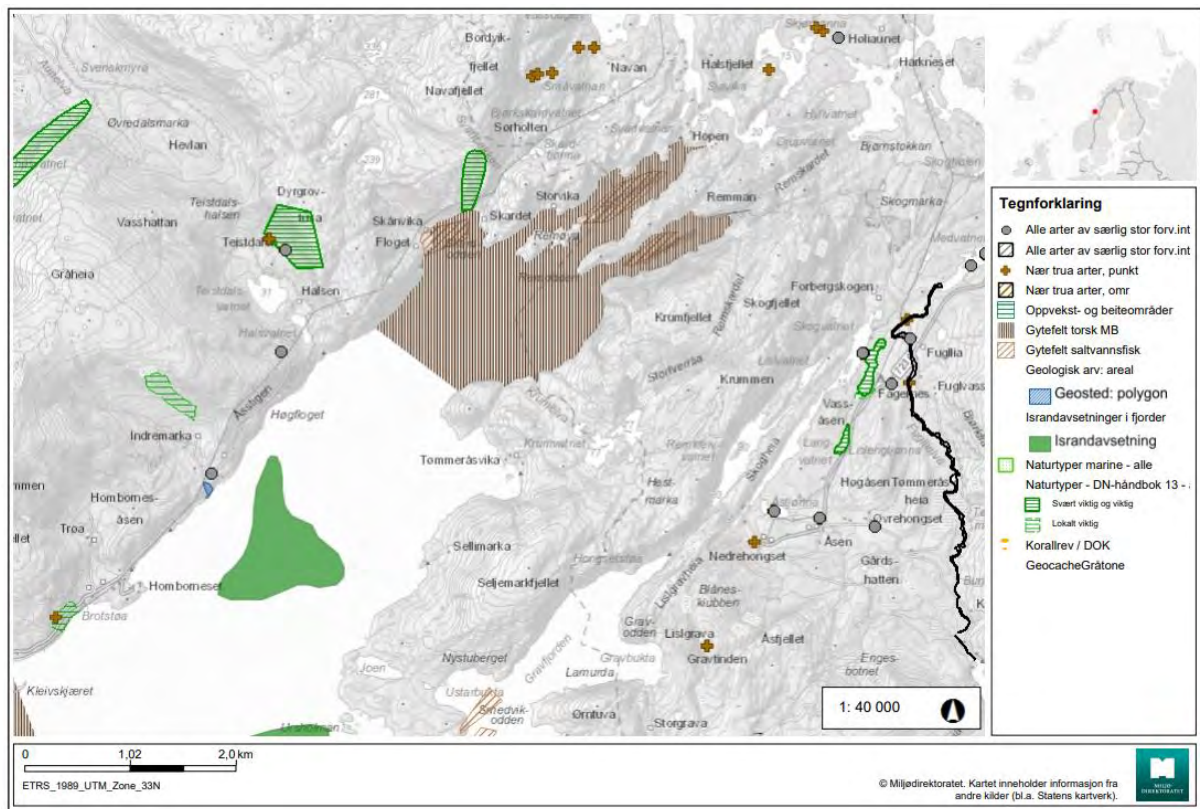
a) Verneområder

Det er ingen nye verneområder eller utvalgte naturtyper i lokalitetsområdet hvor lokaliteten er plassert. Det er heller ingen prioriterte arter i området, og lokalitetene ligger heller ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord.

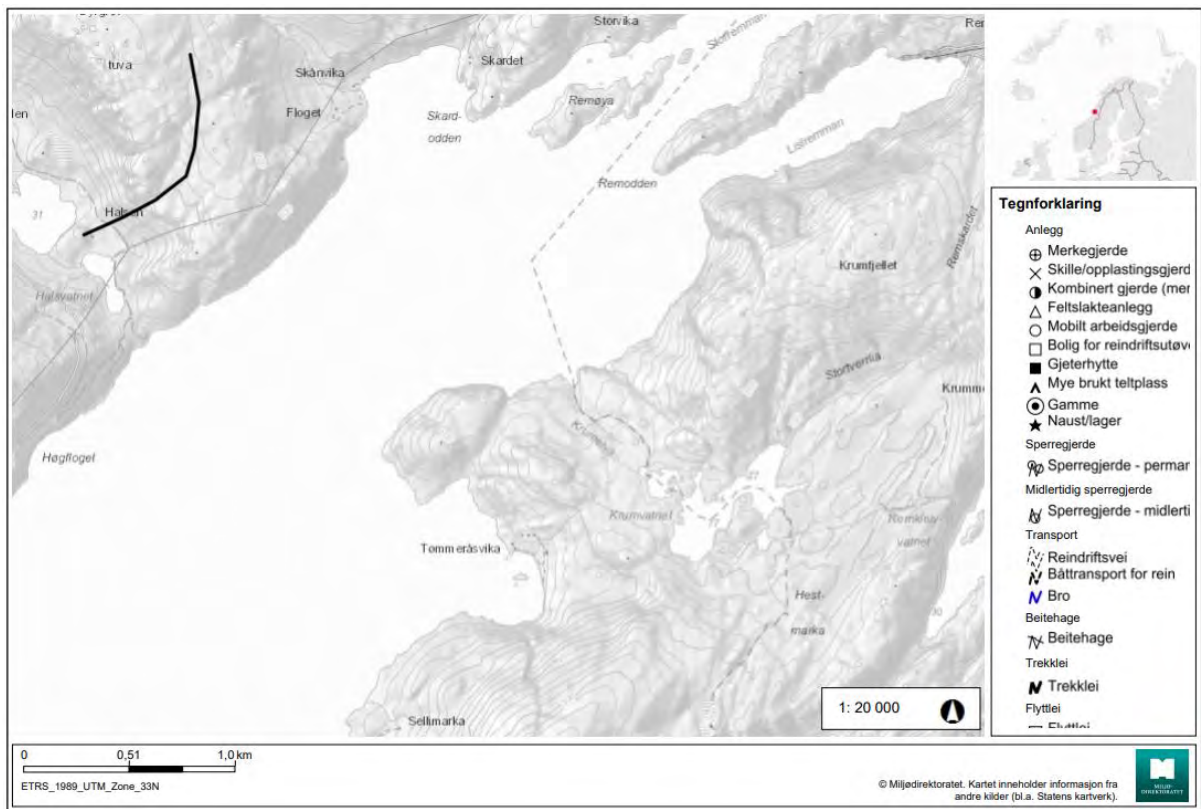
Det er ingen nye objekter, områder eller kulturmiljø i lokalitetsområdet.

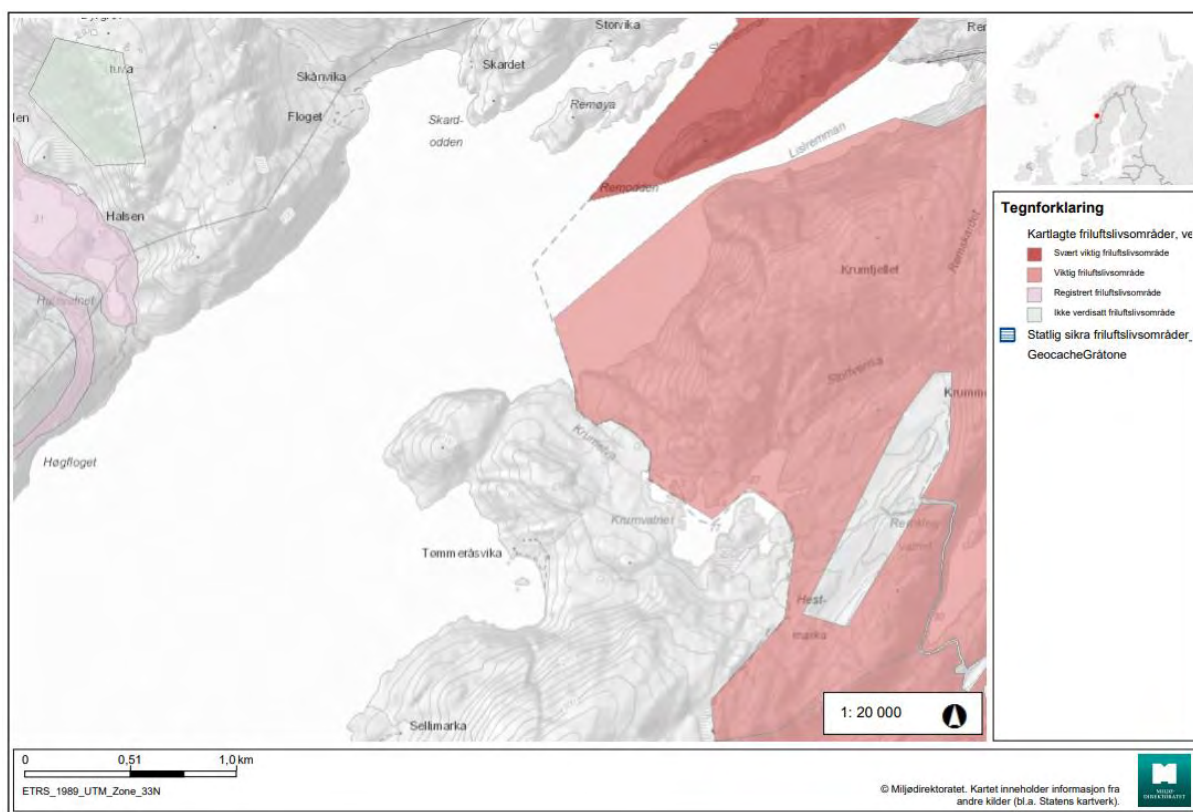
c) Arter, naturtyper og landskap

Det er ikke registrert arter, naturtyper eller landskap i lokalitets området. Det er registrert et gytefelt.

Det er ikke registret noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området. Tiltaket vurderes til å ikke komme i vesentlig konflikt med samisk utmarksnæring eller reindrift.

Det er ikke registrert områder som er særlig viktige for friluftsliv i selve lokalitetsområdet. Det er registrert et friluftsområde som viktig der lokaliteten er lokalisert. Det er vurdert at tiltaket og tiltaksområdet ikke setter begrensninger på ferdsel, bruk eller skader de nærliggende friluftsområdene i noen betydelig grad.

d) Planbestemmelser

Lokalitetene ligger i et sjøområde som er regulert til Akvakultur og tilhørende område regulert til flerbruk hvor det tillates fortøyninger.

e) Omdisponering av areal

Det er søkt om en dispensasjon fra bestemmelser i arealplanen. Dette er innvilget med vilkår. Det er vurdert at dispensasjon fra bestemmelsen skulle medføre at tiltaket har vesentlig virkning for miljø og samfunn.

f) Økt belastning

Ettersom dette er en endringsøknad av en eksisterende lokalitet er tiltaket det søkes om nøye vurdert ift. en økt belastning. Det søkes ikke om MTB økning ved lokaliteten slik at økt belastning er ikke å medregne. Belastningen per kvadratcentimeter

sediment vil trolig bli mindre ettersom anleggsstørrelsen øker. Likevel planlegger aldri bedriften at produksjonen skal gå på bekostning av miljøtilstanden i sedimentet og belastningen skal aldri være så stor at en oppnår uakseptabel miljøtilstand. Med bakgrunn i dette vurderes belastningen så liten at den ikke får vesentlig virkning for miljø og samfunn.

g) Helsekonsekvenser

Det er vurdert til at anlegget, fortsatt ikke vil gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensing, støy eller lukt. Håndtering av død fisk, inkludert ensilasje, vil skje i ett lukket system.

h) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Endring av lokaliteten vil ikke medføre vesentlig økning i utslipp av klimagasser.

i) Naturfare

Endring av lokaliteten vil ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom.

4. Konklusjon

Tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning, og tiltaket vurderes til å ikke ha vesentlig virkning på miljø og samfunn. Eventuell utslipp vil følges opp i henhold til gjeldende regelverk.

Med Hilsen
Maren Strand

BIOLOGI- OG MILJØKOORDINATOR

Litteraturliste og informasjons innhenting:

Alegretti, C. B. (2021) B-undersøkelse ved Klubben i Sømna kommune, november 2020. Rapportnummer 397-11-20B levert av Aqua Kompetanse AS.

Artskart. Artsdatabanken. [karttjeneste] Hentet fra: <https://www.artsdatabanken.no/>

Bitnes, M. M. & Strøm, V. (2019) C-undersøkelse ved Klubben i Sømna kommune, april/mai 2019. Rapportnummer 91-4-19C levert av Aqua Kompetanse AS.

Lakseregistre. Fylkesmannen. [karttjeneste] Hentet fra: <https://laksekart.fylkesmannen.no/>

Moe, A. A. (2013) Strømundersøkelse på lokalitet Klubben, januar 2013. Levert av Helgeland havbruksstasjon AS.

Naturbase. Miljødirektoratet. [karttjeneste] Hentet fra: <https://kart.naturbase.no/>

Norges geologiske undersøkelse. [karttjeneste] Hentet fra: <https://www.ngu.no/emne/kart-pa-nett>

NVE [karttjeneste] Hentet fra: <https://temakart.nve.no/>

Sivertsen, K. (2019) Vannstrømmåling ved Klubben, Sømna, juni-juli 2019. Rapportnummer 195-7-19S levert av Aqua Kompetanse AS.